REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Univerza v Ljubljani
Rektor
Prof. dr. Igor Papič

kabinet@uni-lj.si

Številka: 111-1/2019/2 (1311-07)
Datum: 11. 06. 2019

Zadeva: **Problematika zaposlovanja tujih visokošolskih učiteljev in vpisovanja tujih študentov - odgovor**
Zveza: dopis št. 070-1/2019 z dne 2.4.2019

Na Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: ministrstvo) smo prejeli dopis, v katerem izpostavljate problematiko zaposlovanja tujih visokošolskih učiteljev in vpisovanja tujih študentov. Uvodoma ugotavljamo, da so za vaša pojasnila in ugotovitve pristojni različni resorji (MNZ, MDDSZ, MZZ, MJU), zato vam v nadaljevanju podajamo odgovore v delu, ki se nanaša na pristojnost ministrstva.

V zvezi s pogoji za pridobitev dovoljenja za začasno prebivanje za tujca, ki v Republiki Sloveniji opravlja delo na področju raziskav in visokega šolstva (raziskovalci, visokošolski učitelji in visokošolski sodelavci) pojasnjujemo, da veljavni Zakon o tujcih (v nadaljevanju: ZTuj-2) to področje ureja v 38. členu. Eden izmed pogojev za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje na podlagi tega člena je sklenjen sporazum o gostovanju z raziskovalno organizacijo ali visokošolskim zavodom iz Republike Slovenije, kar pomeni, da v kolikor tujec, bodisi raziskovalec, visokošolski učitelj ali visokošolski sodelavec, prihaja v Republiki Slovenijo na podlagi sklenjenega sporazuma o gostovanju, se zanj uporabljajo določila predmetnega člena in ne določila ZTuj-2, ki se nanašajo na izdajo enotnega dovoljenja. Kot ugotavljate v nadaljevanju, pa v praksi, kot posledica določil zakona, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev v Republiki Sloveniji, prihaja do različne obravnave teh kategorij tujcev, pri čemer predlagamo, da se do vaših predlogov po enotni ureditvi opredeli ministrstvo, pristojno za delo, družino in socialne zadeve.

Glede izpostavljenih pomislekov, ki se nanašajo na možnost predčasnega združevanja družinskih članov raziskovalcev, visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev, pojasnjujemo, da možnost predčasne združitve družine obstaja za vse navedene kategorije tujcev že v veljavnem ZTuj-2 (47. člen), bodisi ob pogoju, da imajo tujci dovoljenja za začasno prebivanje izdana zaradi opravljanja dela na področju raziskav in visokega šolstva, torej na podlagi 38. člena ZTuj-2, bodisi ob dejstvu, da je predčasna združitev družine tujca v interesu Republike Slovenije (prvi odstavek 47.člena ZTuj-2). V kolikor ima tujec izdano enotno dovoljenje za prebivanje in delo na podlagi 37. člena ZTuj-2, obstaja možnost predčasne združitev družine, v kolikor je to v interesu

Republike Slovenije, o čemer organ, pristojen za izdajo dovoljenja, odloči na podlagi mnenja pristojnega ministrstva oziroma drugega državnega organa.

Glede vaših predlogov pojasnjujemo, da v kolikor bi visokošolski učitelj ali sodelavec, ki ima izdano enotno dovoljenje za prebivanje in delo, želel združevati družino pred potekom enoletnega prebivanja v Republiki Sloveniji, bi lahko to možnost uveljavljal že po obstoječi ureditvi, na podlagi mnenja pristojnega resornega ministrstva. Skladno z navedenim je tako predčasno združevanje družinskih članov tujcev omogočeno tako tujcem, ki imajo izdana dovoljenja za začasno prebivanje na podlagi 38. člena ZTuj-2 kot tudi tujcem, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ob pogoju, da je predčasna združitev družine v interesu Republike Slovenije.

Nadalje navajate, da bi želeli, da bi se raziskovalcem, po vzoru Direktive EU 2016/801 z dne 11.maja 2016, omogočilo podaljšano bivanje v primeru podaljšanja projektov. V zvezi s tem pojasnjujemo, da navedeno omogoča že sedaj veljavna zakonodaja in sicer drugi odstavek 38. člena ZTuj-2, ki določa, da se do dokončanja dela po sporazumu o gostovanju, dovoljenje lahko podaljšuje z veljavnostjo do enega leta. Ob tem dodajamo, da je za raziskovalce in študente, ki sodelujejo v programih Unije ali večstranskih programih, ki vključujejo ukrepe za spodbujanje mobilnosti, v predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (EVA 2018-1711-0004), skladno z določili Direktive EU 2016/801, določena izdaja dovoljenja za prebivanje za obdobje najmanj dveh let ali kolikor traja sporazum o gostovanju ali študij, če je ta krajši.

V zvezi z konkretnimi predlogi, ki se nanašajo na možne izboljšave na področju izdaje dovoljenj za začasno prebivanje za raziskovalce, visokošolske učitelje, sodelavce in študente pojasnjujemo, da je za nekatere predloge (obravnava vlog pri stalnih referentih, večja uporaba elektronske komunikacije med državnimi institucijami, možnost komuniciranja v dodatnem svetovnem jeziku) po našem mnenju v pretežni meri pristojno Ministrstvo za javno upravo. V zvezi s predlogi, ki se nanašajo na skrajšanje postopka pa pojasnjujemo, da je ZTuj-2 že v letu 2014 sledil načelu ekonomičnosti postopka in čimprejšnjemu reševanju vlog, kar je posledično zakonski rok za odločitev o popolni vlogi skrajšalo na 30 dni oziroma 60 dni v primeru, da je potrebno izvesti posebni ugotovitveni postopek. Glede veljavnosti predloženih dokazil v postopku (npr. dokazilo o nekaznovanju, ki v času odločanja o zahtevi ne sme biti starejše od treh mesecev), pa pojasnjujemo, da so ti roki, glede na kratke roke za odločitev o prošnji, sorazmerni in ustrezni, pri čemer velja dodatno poudariti, da se z navedenim dokazilom izkazuje, da tujec ne predstavlja nevarnosti za javni red in varnost države, zaradi česar je po našem mnenju omejitev časovne veljavnosti predmetnega dokazila še toliko večjega pomena.

V zvezi s predlogom, da bi se v ZTuj-2 ločila izdaja dovoljenj zaradi študija po stopnjah študija (študentje, vpisani v univerzitetne študijske programe, doktorski študentje, itd.), pri čemer predlagate, da bi se doktorskim študentom izdalo dovoljenje za začasno prebivanje za krajši čas študija (npr.3 mesece), pojasnjujemo, da se dovoljenje iz razloga študija na podlagi 44. člena ZTuj-2 izda tujcu za čas nameravanega študija, izobraževanja, specializacije ali strokovnega izpopolnjevanja, vendar ne dlje od enega leta. V kolikor torej študij ali izobraževanje traja krajši čas od enega leta, se skladno z veljavno ureditvijo izda dovoljenje za prebivanje za krajši čas, ki pa mora biti daljši od treh mesecev (za bivanja, ki so krajša od treh mesecev, z izjemo vizuma za dolgoročno bivanje, se glede na namen vstopa in bivanja izdajajo vizumi, ki so v pristojnosti Ministrstva za zunanje zadeve).

Na ministrstvu se zavedamo pomena tujih raziskovalcev, visokošolskih učiteljev in študentov za Republiko Slovenijo. Navedeno izhaja tudi iz določb Zakona o tujcih, saj zakon te kategorije v nekaterih delih obravnava drugače. Ob tem pa naj poudarimo, da ministrstvo posebno skrb namenja tudi varnosti, kar se na področju migracij izraža tudi preko preprečevanja zlorab dovoljenj za prebivanje. Na področju visokega šolstva je ta skrb posebej izrazita pri študentih. Iz tega razloga ministrstvo ni naklonjeno še ugodnejšemu urejanju dovoljenj za prebivanje za te kategorije tujcev.

S spoštovanjem,

Boštjan Poklukar
minister

Poslano:
- naslovniku (po e- pošti).